

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmontelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyitáskor minden garmondor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek.
Minden egyes sor után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt díjazottak a körzettel ajándékozott hirdetésekért törlésért minden 10 centiméter után 8 kr számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

Adjatok, adjatok!

A ,nemzet napszamosai, a néptanítók f. hó 20-án összegyűlnek tanácskozni Magyarországon metropolisába: Budapestre. Az eszmék fontos didaktikai és főleg anyagi kérdések körül fognak forogni. A konferenciának főcélja: megvitatni a kérdést, hogyan kellene és lehetne a tanítók munkabéréte összehangzásba hozni az egyén fáradságával, ami nélkül erős, kulturális állami életet képzelnünk sem tudunk.

Mert hát hozhatnak a bölcs honatyák mázsaszámra törvényeket, az állam végrehajtó műszerve igazgathatja a legpéldásabban az országot, vezetői nyerhetik egymásra a csatákat, egyszóval az állami élet nyilatkozása lehet mindenben a legkifogástalanabb: de mindaddig míg ezt a kérdést meg nem oldják, míg a tanítóság munkája méltó jutalomra nem fog találni, Magyarországon a népoktatás szekere előbbre nem megy; a hon, a szó modern értelmében véve, nagy sohasem lehet.

Már odáig eljutottunk ugyan, de csakis odáig, hogy ékes szavak hirdetik a tanítók nyomtatékát az állami életben. A többi közt álljon itt ezekből egy pár hazafiai diszszemelvény: ,Magyarországot még egyszer meg kell hódítani, és ez a hőszi mesteresség a tanítókra vár. (Fókai.) ,A tanítóság olyan, mint a harmat, nem látja senki, azért mindenki tapossa, de utána áldás fakad. (Többen.) Van internacionális, kövér diplomata ajkáról zengett ünnepi aforizma is, minő: ,A franciákat a tanítók verték meg. (Bismarck.)

Ezek kétségkívül egytől-egyig igen szép mondások, csak azt az egyet sajnáljuk bennök, hogy igen poétikus izűek; velősek is, csak az az egy a bejuk, hogy a tanítóság szájába sohasem jutódnak. Olyanok ezek a nagyhangu, történelmi nevezetességre törekvő, mindazonáltal felette olcsó és bőjtős mondások, mint a pengő cimbalom: halljuk

TÁRCA.

Petőfi.*)

Segesvári csataterén,
Ott esett el szent hevében.
Egy kezében mint a villám,
Kardját villogatta,
A másokban szabadságról
Zengedezett lantja.

Segesvári csataterén,
Mi sir ott a völgy ölében?
Sirva zokog a Küküllő
Minden kicsi habja,
Sirva zokog a Küküllő:
Petőfit siratja.

Segesvári csataterén,
Rózsabokor halmon, réten.
Ha arra jársz, magyar honfi,
Szakits egyet róla:
Hős Petőfi vércsöppjétől
Piros ott a rózsza.

Petőfi halálának évfordulója (jul. 31) alkalmára »Az én Ujságom« című lap július 27-iki számából vettük át.

Szerk.

Segesvári csataterén,
Vándor, állj meg csöndes éjen!
Fülemile ha megszólal,
Kalapodat vedd le:
Siratja a szabadságot
A nagy költő lelke.

Pósa Lajos.

Tompa Mihálynak egy levele.

Közzéteszi: Petrovics Elek.

Tompa Mihály gyakran fölkereste Kazinczy Gábort Bánfalván, hová ez a csodás szellemű ember deljes erővel vonzotta az írókat és művészeket, sőt mindazokat, a kik társaságában valaha megfordultak. Kifogyhatatlan volt ő a különböző ismeretekben, melyeket mézédés ajka a szivarvány tarka színeiben játszva, szikrázva, bájolv szórt maga körül. Tompa bámulta és szerette is Kazinczyt, mint kápráztató, fényes tüneményt, noha egész szívével tán nem is ajándékozta meg.*)

Barátságuk megvilágításához járul némi adattal az itt közölt levél is, melyet Tompa Kazinczyhoz intézett. Deregnyőn találtam a Gráven Lajos iratai közt, egy Régi levelek címmel jelzett csomóban. Kétségkívül a Kazinczy Gábor halála után jutott sok más irattal együtt a Gráven birtokába, kit Kazinczyhoz szoros, régi barátság fűzött. Most

*) Lévy József: Tompa Mihályról. Budapesti Szemle 1890. január. 17-18. 1

a hangját, de gyomrunk tölle krudéliter — éhül.

Nos, a tanítóság épen azt akarja, hogy az ige végre-valahára testet öltöjön; hogy a IV. Henrik féle jérce ne csak az udvaron ögyelegjen, hanem bele is kerüljön már egyszer a fazékba. Akarja, hogyha az iskolába azt tanítja, hogy a munkát jutalmazák, neki is adjanak már érette valamit. És erre a tulságos követelésre nemcsak szubjektív, hanem az állam érdekei is ragadtatják, lévén élénk tudatában annak, hogy csak ott lehet jó az iskola, a hol a tanítót becsületesen fizetik. Óhajtja továbbá, hogy nyugdíj-törvénye a méltányosság szerint, realis alapon legyen szerveze. Necsak papír legyen az, mit megeszen a szu, hanem valóságos hus és vér, melyet necsak minden századik tanító, hanem normális körülmények között a pedagógusok összessége is élvezhessen; még pedig ne holmi himlihumli 70 forintot kapjon, mint a jóakaratóról híres, megboldogult *Trefort* alatt, (mert ennyit, *Csatár* bátyám szerint, jó uri világunkban már egy *kezelesben* megöszült csőz is kap;) hanem annyit, hogy gond nélkül élhessen. A ki egész életén keresztül szárnyast csak a fiastyuk csillagképében élvezett: megérdemel annyit, hogy élete, vagy jobban mondva teagódése alkonyán legalább falatkenyere legyen. M'ndezek, azt hisszük, a közönség szemében sem nagy kivánságok.

A tanácskozások tehát, mint fentebb említők, leginkább ezen témák felett fognak folyni.

Amde a tanácskozás asztalát nem lehet minden faluba külön-külön elvinni és felállítani, azért a tanítóknak a fővárosba kell felzónáznioik, ha bürükről akarnak okosat hallani és talán beszélni is; mivel pedig *Baross* minister a zónarendszerből a negyedik osztalyu kupét kifejté, ehez az utazáshoz első sorban is, másod ízben is, harmadszor is pénz kell, mint Montekukkoli szerint a háboruhoz. Ehez járul még az az ölelni

való kedves körülmény is, hogy Budapest a Kanaán földjén, a tejjel-mézszel folyó szép Magyarországon fekvő — feltette *huzós* város. Az élelmi és élvezeti cikkek benne hihetetlen drágák. Honnan vegye ezekre a költséget a tanítóság, mikor neki egy árva petákja sincsen? Felelet: attól, a kinek érdekét szolgálja.

Te hozzád fordulunk azért tisztelt közönség. Ne vond meg támogatásodat épen attól az elemtől, melyet legjobban sújt a sors. Tedd lehetővé rá nézve azt, hogy érdekei felett mentől többen tanácskozhasanak A mit nem adhatott meg neki a hivatalos Magyarország, pótolja azt ki a te nagylelkűséged s annyiszor tapasztalt jóindulatod. Nem nagy összegekről van itten szó, hanem csak fillérekről. Járuljon tehát hozzá tehetsége szerint mindenki e magasztos célhoz. Higyje meg, istennek tetsző munkát fog vele végezni, s e mellé áldani fogja érette a — hon.*)

Szabó Kálmán.

Vármegyei ügyek.

A belügyminister a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve méltányolta a vármegyei közgyűlésnek ez évi máj. hó 6-án 132/7943. sz. a. hozott abbeli határozatát, hogy a közutak- és vámokról szóló 1890. évi I. t. c. rendelkezései folytán felszaporodott teendők indokából a számvévi személyzet még egy alszámvévoval és egy napidijassal szaporitassék, s azt f. évi jul. hó 26-án 51,447/II—4 számu leiratával *eloben* jóváhagyta és a főszámvévi jelentésben foglalt javaslatához képest az ellen sem tett észrevételt, hogy az uj

*) A néptanítók IV. egyetemes gyűlésének végrehajtó bizottsága, a költségek fedezése céljából, 2000 ftnyi segítséget kért a kultusz-minisztertől, mit öngyméltósága fedezet hiányából nem teljesíthetett. A konferencia költségei a mult tapasztalatai szerint 5558 ftra ruhtak. Ezt az óriási nagy összeget a nagyon szegény néptanítók a maguk erejéből nem fedezhetik. Biztosan számítunk rá, hogy amit a minister meg nem adhatott, megadja a művelt s tehetős magyar társadalom. Az adományok *Kurez Sámuel* pénztárhoz (Budapest. IV. Deák-tér 4. sz.) küldendők. Egész bizalommal kérjük lapunk t. olvasó közönséget, hogy e hazafias célra, tehetségükhöz mérten és az ügy sikere érdekében, áldozni sziveskedjenek. Szerk.

végre, iratása után harminc évvel, napvilágot lát.

A levél így szól:

»Édes Barátom!

Válaszok rögtön. Putnokra elmentem volna, de soraidat azon nap *késő este* kaptam.

Ha nem adhatod a Kazinczy-albumot, majd leiom belőle *ott*, a mire szükségem van.

Abaujba nem megyek. Február 13-án a canonica visitatiót kell elkezdenem Harmaczon; nem csak, hogy ebben Borbély László társammal már egyetértettünk, de az értesítő *körlevelet* is elbocsajtottam az egyházakhoz. Így a dolog *megváltoztathatlan*. Ösmerlek, hogy te *még* ebben se fogsz megnyugodni így *nem merek* a Soltész lakadalmára se menni. Te nem *akarsz* lehetetlenséget ösmerni. Senecával tartasz: *Volentem ducunt fata, nolentem trahunt*. De rám nézve ez valóban lehetetlenség mostanság. Azért nincs kedvem a Soltész lakadalmára se menni, hogy ne lássam, különben szeretett *bús-bika*-képedet. Mégis, ha addig tökéletes, kedélyes, szivélyes, türelmes és hívő mivoltodról tudósítasz a putnoki posta által: február 10-én reggel Bánfalván leszek. Tetszik a feltétel?

Széna, Hanván van elég. Az egyház szénája 52 ft 50 krra van a consistorium által becsülve, a pénz új pénzben. Lesz benne három közönséges szekérrel. De nálunk jelenleg egy szál széna sincs olyan mint máskor. A mostanit inkább rosznak, mint jónak lehet mondani. Az egyházi még a jobbakközül való, mivel eső nem érte.

állomásokkal járó illetmények a vármegyei uti alaplól fedeztessenek.

Konverzió ügye Lapunknak f. évi 29. számában közölve volt, hogy a bodrogközi Tiszaszabályozó társulat az évi aug. hó 7-én tartandó rendkívüli közgyűlésén a társulat jelenlegi terheinek az 1889. XXX. t.-c. alapján engedélyezett magyar földhitelintézeti kölcsön által leendő konverziósára vonatkozó választmányi javaslatokat fogja tárgyalni. A társulati érdekeltség előleges tájékoztatása végett a választmányunk ide vonatkozó megállapodásairól a következő értesítést adjuk:

A pénzügyminiszter öngyméltósága és a m. földhitelintézet felhívására a társulati elnök öméltsége — tekintve, hogy a konverzió által az évi annuitásban elérendő jelentéktelen apadás az idézett törvényben körvonalozott túlszigorú behajtási szabályokkal szemben nemcsak hogy nem előnyösnek, de hátrányosnak mondható — a választmányi és közgyűléseket megelőzőleg átiratot intézett a m. földhitelintézet igazgatóságához, melyben különösen kifejtve, hogy a társulatok, s ezek közt a bodrogközi Tiszaszabályozó társulat, fenállhatóságának is egyedüli alapját az évenként részére járuló adóterítmenyi összeg képezi, hajlandó lesz-e a földhitelintézet az évi fentartási költségek fedezésére 48,000 frot az adóterítmenyből a társulat feltehető rendelkezése alá bocsátani, illetve köteleznie magát arra, hogy nagyobb mennyiségű hátralek felzaporodása esetén is a törvény által részére biztosított s az adóterítmeny visszatartására vonatkozó jogát a 48,000 ft erejéig soha nem fogja igénybe venni; — továbbá, hogy hajlandó-e a jelenleg majdnem 300,000 ftra rúgó állami kölcsön hátralekknak az új kölcsönből való kielégítése nélkül, tehát úgy, hogy ezek továbbra is külön kezeltetnének s kizárólag a hátralekban lévő birkosokon hajtathatnak be, — a konverzióba belebocsátkozni? A társ. elnök öméltsége ezen, a pénzügyminiszter óhajával is közölt s ekkoráig válasz nélkül hagyott átiratát a társulati választmány köszönettel fogadva s helyeselve, behatód tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a társulati közgyűlésnek csak abban az esetben ajánlhatja a konvertálást, ha a földhitelintézet az adóterítmenynek a fentartási költségek fedezésére szolgáló részét nem fogja soha igénybe venni s ha a jelenleg fenálló állami kölcsön-hátralek az új kölcsönből le nem vonva, s mint hátralek mostani alakjukban továbbra is külön kezeltetnek; mert csak ebben az esetben érhető el egyrészt a konverzió által várt csekély apadás az évenkénti kivetésben, s van biztosítva másrészt a társulat fenállása.

A törvényhatósági utadó összeírását tartalmazó lajstromok revidálásával, ugyiszintén az egyénekenként fizetett állami adó tételeinek csoportosításával, nemkülönben az írás- és kézi minimisták, végre a korosztályosok mennyiségének és számbeli értékének meghatározásával a számvédség már annyira előre haladt, hogy az új adózási rendszer képe, legalább fővonásokban, a folyó hó 14-ére kitűzött közg. bizottsági ülésen bemutatható lesz.

Hírek a nagyvilágból.

Kiállító kitüntetése. Az írás és hízómarha kiállításon mult hó 27-én osztották ki Bécsben

Röviden: itt szénát akármennyit lehet venni, de szükséges valakinek, hozzáértőnek szemmel látni.

En jelenleg *rendkívüli gyönyör* közt töltöm óráimat. Olvasmányra akadtam, minőt eddig még nem látott a világ. Barátom! mint szánlak, hogy azt nem olvashatod, a mit én olvasok! Mit ér a te *széles* olvasottságod az én *széles* olvasmányom mellett. A Zsarnóczy-Autónia, Simon Pista-féle irodalom terjed, az én lelmem öröme, gloria in excelsis Deo! En a *Nép Ujságát* olvasom, melyet szerkeszt *Szini Károly*; áldja meg az Isten!

Ma, midőn az egész világon minden közepserű, minden elmeproductum az isteni szép és a baroni boldog közt középen lebeg, kisebb-nagyobb közelítéssel ehhez vagy amához, az az *közönséges*, mi legretentőbb vétek: a Szini Károly ujsága a halottakat is képes feltámasztani! Engedd, hogy azon lelki gyönyör mély tengeréből, melyben lelmem uszik: egy *cseppcskét* neked is juttassak.

A *Nép Ujsága*, 7-ik szám, egy levél Varsányból. Nevetem az előfizetők sorába tessék bejegyezni egész évre. Azt ne vegye rossz néven, hogy az előfizetési árt meg nem küldöm; — szegények vagyunk! Oly szegények, milyenek még soha sem valánk! nincs semmi ára gabonánknak; régi szokás szerint még hat bankó forintért se kell egy köböl gabona; summásan pedig sehogy! Mit hozott a szabad Duna?! Semmit!! Szegény magyar, mennyi szép reményei haltak már meg! (Eppen most jár rajta az első szabad hajó, mely nem a társulati, neve *Archimedes*, majd meghozza az is, a mit várunk. Szerk.)

A kolompér a sok esők miatt mind a föld-

a jutalomdíjakat. A legnagyobb kitüntetést magyar kiállító, *Bratenstein* Mosonyból, nyerte el.

Forgószél pusztítása. Amerikában *Massachusetts* államban heves forgószél (cyklon) dühöngött. Kilencven lakóházat romba döntött, sokan megsebesültek, többen életüket veszítették, 500 ember hajléktalanná lett.

Forradalom. Az argentiniai köztársaságban forradalom támadt. Kezdetben a lázadók csapatai a kormány katonai eréjét minden ponton visszaverték: de fordult a kocka s most jaj a lázadók. A fölkelésben elpusztult emberek számát 1000-re a sebesülteket 5000-re becsülik.

Hírek az országból.

A király leánya, *Mária-Valeria*, főhercegnő hazánk szülőföldjének esküvője *Ferenc Szalvátor* kir. herceggel mult hó 31-én volt Ischlben — a királyi család és néhány meghívott jelenlétében. Az égben kötött házasságot koszoruzza a legteljesebb földi boldogság!

Szalavszky Gyula belügyministeri államtitkárt a huszti választókerületben egyhangulag országgyűlési képviselővé választották.

Kölcsey Ferenc születésének százados évfordulóját Szatmárvármegye törvényhatósága f. hó 8-án díszközgyűléssel fogja megünnepelni. A bizottsági tagok külön vonattal Szatmárra utaznak s az ünneplés sorrendje szerint a Kölcsey-szobrot megkoszoruzzák. A három napra tervezett nagyszabású ünnepnek záradékul a költő sírjára Csekén babérkoszorút helyeznek.

Különlék.

(Személyi hírek.) *Matolay Etele* alispán Balaton vidékén üdülő családjához utazott s ottan két hétig fog maradni. — *Margitay József* dr., tisztelet barátunkat a közoktatási minister az államtudományi államvizsgáló bizottság kültagjává nevezte ki a s-pataki főiskolához az ottani jog és államtudományi kar előterjesztése alapján. — *Chyzer Kornél* dr. vármegyei főorvos, hosszabb időre nyúlt tudományos kirándulásáról, Fiuméből, tegnap este haza érkezett. — *Schön Miksa*, vármegyei allevéltáros, szakvizsgálatát, Budapestben e napokba jó sikerrel letette. Gratulálunk!

(A királykisasszony esküvője napján) hálaadó isten tiszteletét tartottak az újhelyi g. k. és az aut. orthodox izraelita hitközség templomaiban. Az előbb nevezett templomban tartott ünnepségre meghívó is bocsátattán ki, a hálaadó isten tiszteleten résztvevő közönség soraiában képviselve voltak a hatóságok és testületek is. Az aut. orth. hitközség részéről hozzánk érkezett jelentés szerint, a templom teljesen ki volt világítva s a templomi közönség ünnepies öltözékben jelent meg. A középületeken nemzeti színű zászlók lengették.

(Főispánunk gyászja.) Szeretett főispánunkat s vele együtt kedves családját pótolhatatlan nagy veszteség érte. Kit az élet és boldogság számára mármár megmentettnek hitték: kedves betegüket elrabolta a halál. A főispán mult hó 30-án, esteli 8^{1/2} órákor, három hétig tartó szakadatlan kínlás után, meghalt. Mindenki a legjobbat remélte. Már úgy volt, hogy a súlyos helyzetében nagyot könnyebbedett beteget S.-a. Újhelyből Kelecsenybe haza szállították, mikor, a mult szerdán, erő rohamos hanyatlásnak indultak. Mint derült égből a villám, oly váratlanul sujtott le a halál kaszája, hogy a leg-

ben van. En felszedtem 60 köböl fekete és sárga kolompért, mind igen szép volt, és mégis mind elkorhad...! csak egyetlen egy se maradt...! Így vagyunk mi ma; szegények, iszonyato; szegények! De azért becsület-szavamat adom: a Nép Ujságért nem maradok adós! ha meg találék halni, meghagyom: *hogy fiassekk ki biblíám árából, mert csak ennek becsé üti meg a Nép Ujsága értékét.*

Ha megbízhatat: legyen jó, biztasson meg, lesz-e tavasz felé a gabonának ára? Lesz-e jobb esztendőnk? (Reméljük!)

Igaz s őszinte barátja:

Menyhért János,
ref. lelkes.

és még ref. lelkes! eszem az Istenét neki. Különben itt vannak: Litkei Tóth Péter, Tancsics Mihály sat. sat.

A 3 ik számban kerestetik a többek közt: 11-er egy tiszta lelkiismeret. 17-er egy ártatlan leány 12-14 éves.

A 2-ik számban megmutattatik: hogy minden ember szükségképpen vagy *boldog* vagy *gazember*, (saját szavai). De elég ennyi.

Ö nagyságoknak teljes tiszteletemet s tiszteletüket; nöm részéről neked is legőszintébb üdvözlötlet, tőlem meleg baráti kézzsoritást!

Mégis tán csak elmerészkedem arra a lakzira. Isten veled!

Hétfőn este, (jan. 30. 1860.)*

Tompa Mihály.

* Kazinczy Gábor jegyzete.

drágább élet fonalát ketté messe. Kezelő orvosai: *Löcherer Lőrinc* dr. és *Schön Vilmos* dr. ugyiszintén házi orvosa *Schütze József* dr., ki éjjelnappal a beteg oldala mellett állott, egy újabb operáció eredménytelenségéből szerdán reggel meggyőződtek, hogy a tudomány ereje gyenge mentség a végzet hatalmával szemközt. A keserűség pohara csordultig megtelt. cseppenként kellett azt kiüríteni, míg a végső perc csendes haldozással bekövetkezett. Vilámgyorsasággal repült híre, hogy a főispáné kiszvenvedett. A vármegye székháza előtt csoportosan gyülekezett a résztvevő közönség. Senki sem akart hitelt adni a váratlanul érkezett hírek, ami, fájdalom a legszomorubb valóság volt. A benső együttérzés, mely a nagy közönséget örömben és szomorúságban főispán öméltségehoz a szeretet és ragaszkodás szálaival fűzi, keserves fájdalmat támasztott mindenfelé. Másnap d. e. egymást érték a részvevő látogatók. A vármegye tisztikara, a kir. törvényszék, a kir. pénzügyigazgatóság öméltségeánál küldöttségileg tisztelegtek s fejezték ki legbensőbb részvétüket. Vidékről is nagy számban érkeztek a sürgönyök, legmélyebb részvétet hozván mindenfelől a gyászoló család vizgatására. A drága hamvakat csütörtökön reggel diszes erckoporsóba tették és a főispáni lakosztálynak feketével bevont egyik termében helyezték ravatalra. Reggeli 8-tól, d. u. 5-ig, mikor a beszentelés ceremóniája kezdődött, seregestül látogattak nagyszámú tisztelői, hogy a jótékony az emberszeretet, hűség és szivjóság érenyeinek szolgálatában megdicsőült nemes lélek emlékének igaz könyekkel áldozzanak. Már egy órával a beszentelés szertartásának kezdete előtt a nagyterem, a főispáni terem és folyosók tömve voltak gyászoló közönséggel. A halottas teremben, a koszorukkal ékes ravattal jobbra és balra, diszes hölgyközönség foglalt helyet. Főispán öméltsége, leányával, Leonával, fájdalomtól elbágyadtan, a ravatal jobb oldalán állottak meg. Mikor az egyház áldását és kegyesereit kiszolgáltató lelkésznek *Oremus pro fidelibus defunctis* kezdetű, mélabús énekszava felhangzott: a legjobb nő s a legjobb anya koporsója mellett az ő kedvesei zokogó sirásra fakadtak. Súlyos és mélyeséges fájdalom ragadt a szivekre s igaz könyeket sajtolt a szemekbe. Beszentelés végeztével apa és leánya még egyszer a koporsóhoz járultak, hogy egy végső tekintettel örök búcsút vegyenek kedvesük képétől; majd termekbe visszavonulván, kevés pihenőt tartva kocsira szállottak s Kelecsenybe hajtattak. A gyászoló közönség, tudomással bírván a diszpozíciókról, seregesen állott meg a székház bejárata mellett s tisztelet- és részvevőteljes köszöntéssel fordult a távozó főispánhoz s leányához. Ezek rendjén a koporsót gondosan lezárták, deszkaladába helyezték s éjnek idején Kelecsenybe szállították. Éjjel után egy óra volt, mikor a koporsót szállító fogat és kísérete a kelecsenyi kastélyhoz megérkezett. A ravatal a kastélynak kétébe vont nagy szalonjában volt felállítva s délszaki növényekkel, felékesítve. Ráhelyezték a drága hamvakat és a koporsót koszoru-diszbe öltöztették. A főispán koszoruja vízi növényekből állott fekete szalagján: *Fő feleségének — Szerető férje.* Leánya, Leona, cserkoszorút, tetején rózsaszín-ákác csokorral, adott, lilaszín szalagján: *A legjobb anyának — Hálás leánya* Az unokáitól, *Csörgő* minist. tanácsos gyermekeitől, átnyújtott koszoru exotikus növényeket foglalt magában, szalagján: *A kedves nagymamának — Gyula, Zoltán és Pista.* — Molnár Béla dr. és neje élők, piros szegfű-virágból készült koszoruja, fehér atlasz-szalagon: *Szeretett nagynénjüknek — Anna és Béla* teliratot viselt. Dókus Ernő és neje egyes élő virágokból összeállított koszorút küldöttek, fehér selyem szalagján: *Tiszteletük jeléül — Dókus Ernő és neje.* A Dókus Gyula és neje által offerált koszoru sárga és rózsaszínű tearózsák kollekciója volt, éksznék szalagján: *Molnár-Nyékly Leonának — Öszinte tisztelői: Dókus Gyula és neje.* — Radóczky József, gazdasági ispán koszoruja fehér lilomokból volt fonva, fehér szalagján: *Molnár Istvánnak — Hálás tisztelője;* a zemp lénvárm. kir. pénzügyigazgatóság babér-koszorút küldött, bordó selyem szalagján: *A s.-a. újhelyi királyi pénzügyigazgatóság tisztikara — Kegyelete jeléül* felirással. A temetés órájára tengerenyi nép árasztotta el a gyönyörű parknak árnyas hűs helyeit. Ott voltak a mánások közül: *Andrássy Aladár* gf. val. bel. titk. tanácsos, *Andrássy Tivadar* gf. és neje *Zichy Ella* gfnő, *Mailáth József* gf, *Andrássy Sándor* gf, *Zichy Andor* gf, *Fischer Gusztáv* br. A notabilitások élén láttuk *Dókus József* öméltségeát, *Bernáth Elemér* kir. táblai tanácselnököt, *Balogh Géza* és *Dókus Ernő* orsz. gy. képviselőket stb. Úgyiszólván teljes számban volt képviselve a szomszédos vidék előkelősége, továbbá a róm. k. gör. k. és protestáns papság, a vármegye tisztikara, a kir. törvényszék, kir. járásbíró, kir. ügyészség, kir. pénzügyigazgatóság, kir. tanfelügyelőség, kir. állampítészeti hivatal, kir. kultúrmérnökség, a kir. posta és táviró hivatal, kir. pénzügyőrség, az újhelyi gimnázium tanári kara, a »status-quo« izr. hitközség, Újhely város, úgyszintén, Gálszécs, Isztáncs, T.-Terebes, Upor, M.-Izsép, Lasztócz, Vejlejte, Barancs, Gercsely, K. Zsuzs, Hardicsa, Cselej községek előljárósága és ünneplő ruhába öltözött,

Folytatás a mellékleten.

kivált nökből álló lakossága. A szerencsi, újhelyi, bodrogközi, gálszécsi és nagymihályi járásokat az illető főszolgabírák és szolgabírák képviselték. Nagy számmal érkezett d. u. 5-kor a gyászoló közönség Újhelyből is kocsikon és a vonattal. Ezzel érkezett *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter öccsiája is, óriási és remekművi koszorút hozván magával, mely élő, sárga tea-rózsákból volt művésziileg összealkotva, nehéz fehér-selyem szalagján e felirással: *Felejtettelen anyjuknak*. — *Sándor és Gizella*. Molnár Viktor, temesi főispán Alibunár vidékén kapván a leg-szomorúbb sürgőnyt, emiatt, a miniszter neje pedig betegség miatt a temetés-en meg nem jelenhettek. A temetést *Perlsberg Ede*, t. terebesi r. k. esperes, p'ebános végezte teljes egyházi segédlettel. A hatalmas ének-kar maga a jelenvolt róm. kath. papság szolgáltatta. Mikor a *Circumdedarunt me* és a *Liberá* nak szívet és velőt megrázó akkordjai elhangzottak, a gyászoló család barátai és tisztelői karra emelték a drága koporsót, mások a koszorukat vették át s azután a koporsó mellett elrendezkedvén, a temető felé indult a gyászmenet. Közvetlenül a koporsó után, szívben lélekben megrendülve, fájdalomtól összetörve, a vigasztalhatatlan férj haladt. Minden szem részegződött, minden szív feléje fordult, minden jelenvolt a leg-bensőbb részvétellel vele együttérzett. Leányát, Leonát, ki a legjobb édes anyát zokogva siratta, sógora *Wekerle* miniszter vezette és vigasztalagta. Mikor a park kanyargóiból kibontakozott a közönség s szinte elláthatatlan hosszú vonalban a temetőbe menő uton egyfolytában szemünkbe tűnt, számát pár ezer főnyire becsülhettük. Rövid negyed óra múlva az élet végcélja előtt még egy percig megállott a koporsó, hogy köszönjön ott a viszontlátott édes anyának, hogy elbúcsúzzék itt maradt kedveseitől... Azután eltűnt szemünk elől... *Adj uram örök nyugalmat neki*: imádkoztuk a pappal — adj a gyászba borult férjnek és családjának vigasztalást, sóhajtottunk magunkban. A sirhalmot szentelt víz és omló köny áztatta... Isten kegyelme adjon az élőknek vigasztalást! — A család által kiadott gyászjelentés így szól: Parnói Molnár István Zemplén-vármegye főispánja, a magyar főrendiház tagja, a Lipótrend-lovagkeresztese és sz. k. m. kir. honvéd-örnagya, maga valamint gyermekei parnói Molnár Viktor Temesvármegye és Temesvár sz. kir. város főispánja és neje técsői Möricz Karola, és gyermekeik, — parnói Molnár Leóna és gyermekei, parnói Molnár Gizella és férje dr. *Wekerle Sándor* m. kir. pénzügyminiszter és gyermekeik, továbbá az összes rokonság nevében megtört szívvel jelenti szeretett jó neje, a legjobb anya, anyós és nagyanyának: parnói *Molnár Istvánné* Nyéky Leóna aszonynak, élete 54-ik, házasságának 37-ik évében f. hó 30-án történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 31-én d. u. 5 órakor S. a. Újhelyben, a főispáni lakosztályban, fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s augusztus hó 1-én d. u. 5 órakor Kelecsenyben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise-áldozat augusztus hó 4-én, hétfőn, fog a barancsi róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. *Áldás és béke lengjen a leg-jobb nő és anya hamvai fölött!*

(Az időjárás) ma egy hete szeles, borongós, hives, hétfőn nagy forróság, kedden szeles és változó volt. Szerdán kétszer viradt, t. i. d. u. 4-kor olyan sötét borulat támadt, hogy a szobákban világot kellett gyújtani; mikor a záporral jött vihar nagy villámlás és menydörgés kíséretében elvonnult, este hatkor szépen kisütött s pompás üdülés esett a felrisült levegőben. Csütörtök, péntek és szombaton pörkölő erővel sütött a nap, de a holdvilágos esték annál kellemesebb nyihuletet nyújtottak.

(Népünnep.) A f. hó 10-ére hirdetett és a s. a. újhelyi gyártelep által rendezendő népünnep sikere érdekében, mint értesülünk, a legmesszebb menő intézkedéseket tett a rendezőség. A megjelölt napon a népünnep színhelyével, vagyis a borsii erdővel, három külön vonatot fog közlekedni és pedig, az első reggeli 9 órakor, a második délután 2 óra 30 perckor, a harmadik pedig a közönség visszazállítása végett esteli 11 órakor. A rendezőség a legváltozatosabb programot állította össze, s bizton reméli, hogy a nagy közönség tömegesen fog e nyári mulatságon megjelenni, annyival is inkább, mert a tiszta jövedelem egy humanisztikus egyesület alapjául fog szolgálni. Minden részletre kiterjedő tájékoztatást majd plakátok nyújtanak. Megrendeléseket reggelire és ebédre 1 ft befizetése mellett *Szentgyörgyi Vilmos és Bárczy Béla* kereskedő, ugyszintén a gyártelepi rendezőség fogad el. Ugyanitt jegyek is válthatók. Családjegy: 2 ft, személyjegy 1 ft.

(Himén.) *Kaulics Mihály* kir. pénzügyi szám-tiszt, eljegyezte *Szojár János* pénzügyi titkár özvegyének szép és kedves leányát, *Saroltát*.

(Gazdát cserélt.) A M. E. K. V.-nak összes vonalai f. hó 1-én mentek át az állam tulajdonába és kerültek a magyar államvasutak igazgatása alá. Az átadás és átvétel egész csendben történt. Látni és felemlitenivaló mindösszeve csak az volt, hogy a Galiciából pénteken elindult vegyes vonat

trikolor- és fenyőgaly-diszben kezdte meg új pályafutását.

(Esküvő.) *Ösv. Viczmány Mór* né született: *Sárossy Gizella* urnó kedves leányát. Irminkét, csütörtökön vezette oltárhoz *Málczin Kantha József* dr. körorvos és földbírtokos. Az esketési szertartást *Szerdahelyi János*, málczi plébános, segédlete mellett *Szent-Lélek György* nagymihályi plébános és címz. kanonok végezte, ki egy lendületes szép beszédet intézett az ifjú párhoz. A nagy számú és előkelő násznép esküvő után lakomára gyűlt egybe a menyasszony édes anyjának vendégszerető házában s a fiatalok Lányi Gyula ungvári bandájának kitűnő zenéje mellett táncra perdülve utánzóhatatlan jó kedélyvel másnap délelőttig hódolt Terpsyphore művészetének. Az ifjú pár nászutra indult. Gratulálunk a boldog frigyhez! (Beküldetett.)

(Rendőri hírek.) *Deutsch József* nyiregyházi lakos, e napokban Klein Herman Kossuth-utcai szállójában halt meg. Reggelre észrevette, hogy 165 forinttal telt tárcája ruhája zsebéből eltűnt. Gyanúja a szállótulajdonos fiára és Eincig Mór házalóra esett és minthogy annak alaposságáról a rendőrség meggyőződött, letartóztatták és bíróságnak átadták. — *Bodnár János* lukai paraszt, folyó hó 1-én a palotás utcán szekerevel eszeveszett sebességgel hajtott, úgy, hogy *Bakker Lajos* fiakeres három éves leánykáját, ki az utca közepén allingózott elgázolta. A kerek alá került gyermek annyira súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életben aligha marad. — Tűz ütött ki *Orosz János* hentes Nagyuj-utcai házába tegnap reggel. A kémény rozsdásodott. Azon keresztül fogott a kicsapott szikráktól tüzet a tető. Szerencsére idejekorán észrevették és beoltották.

(A „Zemplén“ fekete táblája) Évről-évre figyelmeztetnünk kell, most sem mulasztjuk el, hogy ne figyelmeztessük városunk feledékeny főbiráját a szerb-tövis kiirtására. A szerb tövisnek egészségére burjánzik a vásártéren, s hogy ez így van, annyival inkább restelnivaló dolog, mert *Borsi* faluban már régen kirtották. Kövesse Újhely a jó példát!

(A kir. törvényszékről) Kevés bűnügy kellett oly nagy érdeklődést, mint *Kronovics Májér* és társai bűnügye, a melyt 3 napon át mult hó 30. és 31-én és e hó 1-én napján tárgyalta a kir. törvényszék. A végtárgyalás megkezdése előtt valósággal tolongott a közönség a törvényszéki épület folyosóján, úgy, hogy a tanácselnök kénytelen volt a terembe lépést csak a kiosztott jegyek felmutatása mellett engedni meg. Nem is mindennap előforduló büntetett voltak *vádolva* *Kronovics Májér*, *Deutsch Sámuel*, *Deutsch Wolf* és *Deutsch Juda* dubravai lakosok, s ha igaznak bizonyul a vád, nehezen kerülnek el az akasztófát. Azzal voltak ugyanis *vádolva*, hogy ők gyilkolták meg *Róth József* a-hrabóczi lakost mult évi május 16-án. Nem lesz érdektelen ezen szenzációs bűnügy részleteit olvasóink előtt elmondani *Roth József* a-hrabóczi bérlő — ki különben az egész környéken mint összeférhetetlen természetű ember volt ismeretes — mult évi május 15-én Szinnára 4 szekéren szénát szállított s visszajövet május 16-án betért *Ublýára* juhokat venni. Ez alatt a négy szekér előrehaladt s *Roth József* gyalog indult haza felé. Haza azonban nem ért. Másnap holttestét találták meg a *Dubraváról* A-Hrabóczi-felvezető országút mellett egy patakban. A vizsgálat adatai szerint *Róth József* fejszével ölték meg a gyilkosok az országuton s aztán onnan hurcolták a patakba. Az kétségtelen, hogy *Róthot* bosszúból ölték meg, mert pénzt és arany óráját nála találták. A gyanu azonnal *Deutsch Sámuel*, *Deutsch Wolf* és *Deutsch Juda* dubravai bérlőkre s ezek sáfárjára *Kronovics Májérre* irányult, mert a megölt *Róth*tal régóta ellenséges viszonyban voltak s többször fenyegették, hogy megfogják ölni. De volt két tanu is, a kik állítólag találkoztak este 9 óra tájban *Róth Józseffel* a mikor ez *Dubraváról* A-Hrabóczi felé ment s egyik tanu észrevette, hogy *Kronovics Májér*, *Deutsch Sámuel* és *Wolf* és *Juda* egy bokor mellett vannak elbujva, míg a másik tanu csakis *Kronovics Májér* és *Deutsch Sámuel* látta. Kis idő múlva jalkiáltást hallottak, de megfélemlítve, nem mentek a hang irányában, hanem visszatértek *Dubravára*. A vizsgálat során súlyos gyanuokat képezett *Deutsch Sámuel* ellen, hogy véres ruhákat találtak nála, a vérfoltok eredetére nézve kielégítő felvilágosítást adni nem tudott. Nem sikerült ezenkívül *vádoltnak* igazolni alibi-jüket sem. A végtárgyaláskor kihallgatott tanuk vallomásai azonban némileg aggályos szinben tüntették fel az egyik tanunak vallomását, ki állítólag látta, hogy *vádoltak* az ország út mellett *Róth József*re leskelődnek. Ez a tanu ugyan régóta ellenséges viszonyban állott a *Deutsch* családdal s egész viselete elárulta a gyűlölséget a melylyel a család iránt viseltetett. — Két napi tárgyalás után, a melynek folyamán több mint 40 tanut hallgattak ki, e hó elsején a vád és védbeszédekre került a sor. — *Biringer Arthur* kir. alügyész ügyesen csoportosítva a vádveit, mind a négy *vádoltat* gyilkosság büntette

miatt kötélláttal való halálra kérte ítéltetni. *Bajusz József* védő, másfél óráig tartó hatóságos védbeszédeben, azt igyekezett bebizonyítani, mennyire kétes értékűek a *vádoltak* ellen fennforgó gyanuok különösen midőn a törvény által megállapított leg-súlyosabb büntetésről van szó. — *Ügyesen* fel-tüntette mennyire megbízhatatlan a két terhelő tanu vallomása s végre kérte a törvényszéket, hogy nem a látszat, hanem a beigazolt tények alapján hozzon felmentő ítéletet. A bíróság, mely *Kulin Ödön* kir. tszéki bíró mint tanács elnök továbbá *Keresztessy Lajos* és *Emödy Béla* dr. szavazó bírákból állott, hosszas tanácskozás után a védő álláspontját fogadta el és a nagy számú hallgatóság előtt *Kulin Ödön* tanácselnök kihirdette az ítéletet, hogy *Kronovics Májér*, *Deutsch Sámuel*, *Deutsch Juda* és *Deutsch Wolf* a gyilkosság vádjától felmentettek. — Az ítélet indokolásában a tanácselnök kifejtette, hogy súlyosak ugyan a *vádoltak* terhelő gyanu okok, de nem tekint-hető még sem kizártnak, hogy az egész környék előtt gyűlölt *Róth Józsefet* nem *vádoltak*, hanem mások ölték meg. Az ítéletben *vádoltak* természetesen megnyugodtak s több mint egy évi vizsgálati fogság után visszanyerték szabadságukat. A közzvaldó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. — E szerint e nagy jelentőségű ügy végre is felmentéssel végződött. Felmentie *vádoltak* saját lelkiismeretük is — azt csak a szívek és vesék vizsgálója tudhatja.

(Honosítás.) A belügyminiszter tudatja, hogy *Grötl György*, t. terebesi lakos, a magyar állam polgárai közé felvétetett.

(Szerencsétlenség) történt *N-Toronyán* a mult szombaton. Egy olasz munkást ölt meg a bányában leomló kőtörmelék. Hatóságilag konstataáltak, hogy a szerencsétlen halálalá kimúlt bányász saját vigyázatlanságának lett áldozata.

(Tüzek a vidéken.) Ma egy hete, délután, azok akik a *Diana*-kert környékén sétáltak, hatalmas füst-felhőre lettek figyelmesek, mely a levegyei és vejeit megemelte fölé emelkedett föl. A füst oszlopok *Kásó* és *N-Ruska* községek veszedelmét jelezték. Ennek egyharmad része, amott több ház és gazdasági épület lett a lángok martaléka.

(Vizbe fúlt.) *Z. Turányban* *Gynda István*, galicizai illetőségű szolga cseléd, mult hó 21-én lóusztatás közben a lóról leesett s az *Ondava* vizébe fúlt. Hulláját 4 nap múlva találták meg.

(Mégmarta a veszett kutya.) *Kelcséről* írják, hogy az ottani uradalmi erdősznek, *Vankovics Istvánnak*, kis fiát és szolgálóját egy veszett kutya megmarta. Ugy a kis fiut, mint a cselédet, hatóság közben járással, azonnal *B-Pestre*, a *Pasztör-féle* gyógyító intézetbe küldötték.

(Talajjég.) *Czigánd* község határában, *Szmracsányi János* birtokán, a turfás talaj még május hóban, valószínűleg egy el nem oltott pázstortúz következtében, meggyuladt, s három hó óta, a bérlő árkolásai dacára, folyton és s eddig 4 helyen mintegy 6 hold területet hamvasztott el. Mult hó 20-án az erős szélvész egy valóságos zsarátnok, felhőt ragadt fel az égő területről, melyet a szomszédos br. *Sennyey Pál* féle birtok bérlőjének buzaföldjére zúdított, 700 kereszt életet hamvasztva el. E katasztrófa provokálta a közig. hatóság közbelépését s *Czigand* község kirendelt lakosságának sikerült a tűz tovább terjedését mély körülárlással meggátolni.

(Végtárgyalások.) A jövő héten következő bűnügyek kerülnek végtárgyalásra a kir. törvényszéknél; *augusztus 4-én*: *rablás* büntetével *vádolt Szoliga Mihály* bűnügye; *szándékos emberöléssel vádolt Jnatkó György* bűnügye és *lopással vádolt Birinyi György* bűnügye; *augusztus 6-án*: *lopással vádolt Szálka Polyák János* bűnügye, *gyújtogatással vádolt Ruczik János* bűnügye; s *lopással vádolt Záger Antal* és *Szárász Pálné* bűnügye; *augusztus 7-én*: *szándékos emberöléssel vádolt Holodnyák Pál* és társai bűnügye s *lopással vádolt Takács Erzsébet* és *Zamba Mihály* bűnügye.

TANÜGY.

A kegyes-tanítórendiek Zemplénvármegyében.

XXIII. *Hudra János* k. r. tanártól.

Az 1848-ik év fényes jövővel kecsegtette a magyar nemzetet. Hitte hogy végre valahára ön-önmaga intézheti sorsát oly függetlenséggel, minőt a mohácsi vész óta nem gyakorolhatott. Azon reményben élt, hogy tanügyét is azon színvonalra emeli, melyre *Európa* többi államainak intézetei már régóta eljutottak. De a látóhatár vészese fellegei végett vetettek ábrándképeinknek; megszűnt minden reménye annak, hogy iskoláinkat a magyar géniusz vezérelje a megkívántató reformok alkotásába. A szabadságharc bukása után sok hazafias tanár méltatlan üldöztetéseknek volt kitéve; csak miután az idegen kormány boszúja lohadni kezdett eltévedt az ön-maga által készített útvesztőben, hagyta abba a fölösleges kémkedéseket. *Újhelyi* házunknak is volt egy ily politikai

elítélte: Horváth Pius, rendünknek egyik kiváló értelemes tagja: ő ugyanis *Veszprémben, Jellasics* betörő horvátjai ellenében, a felkelő magyarsághoz, nemzet és hazaszeretettől lángoló buzdító beszédet tartott, s emiatt az *esstergomi* primás rendelkezéssel 1849 nov. 22-én szobájába zárattott. A büntetés csak 1850 márc. végével lett enyhítve, midőn Tamásy vikarius-generalistól engedélyt nyert a kertbe és az udvarba kimehetni. Utóbb *Kolozsvár*ra tétetett, hol még mindig felügyelet alatt állott: minden lépését és szavát éber figyelemmel kíséré a hivatalos hatalom.

1850-ben már minden csendes! Letűntek a szabadságharc dicső napjai, csak a sikertelenség miatt való hazafüü mély bánat honolt a jobbák lelkében, kik elkeseredettségekben vagy végkép lemondtak egy jobb jövő lehetőségéről, vagy reménykedve várták a bizonytalan jövőt. Teljesen németre fordul a világ¹⁾. A tanügy is egészen átalakul. A középiskolákra nézve ez átalakítást a cs. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium által 1849-ben közzétett *Entwurf zur Organisation der Gymnasien und Realschulen in Oesterreich* című könyv határozta meg. Az ebben foglalt szervezet a középiskolákat gimnáziumokra és realschulákra osztja; az elsőknél célul a tudományegyetemre, az utóbbiaknál pedig a műgyetemre való képzést jelölve ki. A középiskoláknál általában a szakrendszer hozatott be; de az osztály és szaktanárság közti helyes közép az által lón biztosítva, hogy e rendszer nyomán a tudományok rokonság szerint szakokra osztva kezeltettek a tanárok által, s így a tanárok nem osztályonként, hanem tárgyanként tanítottak minden osztályban. A gimnáziumokba be lettek olvasztva az előbb főállott bölcséleti tanfolyamok, mi által a főgimnázium 8 osztályt nyert, melynek 4 alsó osztálya al- vagy kis gimnáziumnak; 4 felső osztálya pedig főgimnáziumnak nevezetett. Az algimnázium külön is önállhatott, miután tantárgyai jórészt azonosak voltak a főgimnáziuméval, csak hogy kisebb terjedelemben. Ugyiszólván minden tudományterületet a 4-ikben be kellett fejezni: a főgimnáziumban ugyanazok kiszélesített terjedelemben s a filozófiával bővítve kerültek elő. Végül a szigorú érettségi vizsgálatok intézménye hozatott be; s csak az itt nyert bizonyítvány alapján juthattak az egyetemre. A főgimnázium külön (V—VIII) ön nem állhatott. Az algimnáziumnál az igazgató tanár vezetése alatt legalább 5 tanár, a főgimnáziumnál pedig az igazgató-tanáron kívül legkevesebb 11 tanár végezte a teendőket.

A régi rendszer szerint 1806-óta intézetünk hat osztályú vala ugyanannyi tanárral és egy igazgatóval. Az osztályrendszer volt, mint mindenütt, az irányadó. 1850-től ledegradálódik; 4 osztályúvá lesz, mi az ifjúság számát 60 perccel leszállítja. Se szigorú osztály- se szigorú szaktanitást nem követtek, hanem három tanár körülbelül a rokonszakokon osztakozva vezette az I. és II. ik osztályt és a másik három a 3-ik és 4-iké. De ez csak néhány évig maradt így. Utóbb az összes tanári kar, esetleg egyik vagy másik kivételével, tekintet nélkül az osztályokra osztakozék a rokon tárgyakon.

Ez az állapot majdnem 2 évtizeden át változatlan maradt; míg végre az új éra kezdetén, az 1860° tanév ismét 6 osztályúval nyitott meg. S. a. Ujhely városának egyik rég óhajtott vágya teljesült, midőn egykor virágzó tanintézetét újra a fejlődés helyes útjára terelve szemlélhetette, vérmes reményeket táplálván az iránt, hogy a gimn. fejlődése nem fog megállapodni a féluton, hanem kiegészítve, mint teljes főgimnázium, teljesítendő a kulturai téren magasabb feladatát. De erről, általában az intézetnek főgimnáziummá való kiegészítésének egész a legújabb korig vajdó mozgalmairól, alább lesz szó.

Meg kell még említenem némely kisebb mozzanatot és eseményt, melyek az úgynevezett abszolút kormány idejében 1361-ig és innét 1867-ig, a legújabb kiegyezésig történtek.

Hindy Mihály igazgató 1851 okt. 23-án *Patak*on magyarul üdvözlő *Albrecht* főherget, mi ellen kifogást ugyan nem tett, de kérdezősködik: vajjon elég hüek-e a német kormány iránt? Az igazgatónak és a helybeli parochusnak keserű labdacst kellett ugyan lenyelni de ildomosságból nem felelhetek mást — mint hogy igen! Ugyancsak 1852 aug. 7-én *Nagy-Mihályban* üdvözlő *Öfelségét, Ferenc József* ausztriai császárt.

1855 aug. 14-én *Badenben* meghal *Brezenheim* Ferdinánd hg. 54 éves korában. A tanári kar a kegyelet adóját kívánta leróni, midőn intézetünk egyik kiváló jöltevőjének temetésén *Sárospatakon* testületileg megjelent.

1856 ápril 28-án végzettszerű szerencsétlenség szomorította meg a tanári kart: *Accidit in puncto, quod non speratur in anno*, s vagy mint I. *Napoleon* szokta mondani: *Hominem ab interitu uno saltem passu distare, si hunc male fixerit, praecipitem ruere necesse est.* *Enczinger* János tanár az említett

¹⁾ Az osztrák kormány rendünknek sem tudta megbocsátani hazafias érzelmeit. 1850. jan. 21-én 8217. számú rendelettel, kimondotta felette a peractot: kitolás által, akarta megszüntetni rendünket. De nagy befolyásu egyházi és világi urak, különösen *Szcitovszky* János hg. primás közbenjárása folytán a rendeletet 2 év múlva hatályon kívül helyezték.

napon, megszokott napi sétájára indult *Borsi* felé; találkozék egy tehéncsordával, melynek egyik felbőszült tehene oly sulyosan döfte oldalba, hogy összerogyott. Ez a házfőnök tudomására jutván, rögtön a vicerektort küldé érte a ház fogatával, ki csak is már a generális abszolúcióval láthatta el a haldoklót. A szerencsétlent nagy gyászoló közönség és az ifjúság kíséré sírjába, a helybeli kath. köztemetőbe, a hol — mint életében többször említé — inkább kívánna nyugodni, mint templomunk sírboltjában.

Az ujhelyi kegyes-tanítorendház tanári személyzete

— Folytatás. —

187°/_o. Gyalóky Ferenc, hf. Grossmann Alajos, lelki-
atya. Szabó Mátyás, II. elem. igt. Kovács János, gimn. igt.
Cserhalmy József, Sichmann Endre, Brezanóczy Béla, vil. Ka-
szás Ferenc, vil. Kuretska István, vil. Spivák János, vil. Ti-
szó Lajos, vil. Vandruska Antal, vil. Krafcsik Ferenc, vil.
187°/_o. Gyalóky Ferenc, hf. Grossmann Alajos, lelki-
Pollák János, Szabó Mátyás, II. elem. igt. Kovács János, gimn.
igt. Cserhalmy József, Sichmann Endre, Brezanóczy Béla, vil.
Kaszás Ferenc, vil. Kuretska István, vil. Spivák János, vil. Ti-
szó Lajos, vil. Vandruska Antal, vil. Krafcsik Ferenc, vil.

A sárospataki áll. tanítóképzőben az 1890°/_o tanév szept. 1-én kezdődik. Felvétetnek oly ép-
testű növendékek, kik a középiskola 4 alsó osz-
tályát sikeresen elvégezték. A felvétel iránti fo-
lyamodványok aug. 20-ik napjáig nyújtandók be
az igazgatóságnál. A folyamodáshoz melléklendő:
a) keresztlevel, b) isk. bizonyítvány, c) orvosi
bizonyítvány, d) azok részéről, kik segélyben kí-
válnak részesülni, szegénységi bizonyítvány. A
felvételtől vagy elutasításról a folyamodók aug.
25-ig értesíteni fognak.

Sárospatak, 1890. jul. 27.

Dózsa Lajos,
tkp. igazgató.

Jelentés. A sárospataki ev. ref. főiskolában
a beírás az 1890°/_o ik iskolai évre szept. 1-én kez-
dődik. Az iskolai év ünnepies megnyitása szept.
7-én lesz. A gimnáziumba szept. 1—4 ig csak pro-
testáns vallásuk vétetnek fel. Szept. 5-től más
vallásuk is, míg a 60 létszám ki nem telik. A
javító-pótló és magán vizsgálatok, valamint az
érettségi vizsgálat is következő rendben tartatik
meg. 1. A VIII. o. javító vizsgálat aug. 23-án
lesz. 2. Az írásbeli érettségi dolgozatokat aug.
25—29. napjain készítik el a tanulók. 3. Az elő-
készítő (Prog.) és az I—IV. osztályból a javító-
pótló és magán vizsgálatok aug. 30-án délelőtt,
az V—VII. osztályból aug. 30-án délután tartat-
nak meg. 4. A magán tanuló a szóbeli vizsgá-
latot megelőző napon, aug. 29-én írásbeli dolgo-
zatot készítenek. 5. A szóbeli érettségi vizsgálat
szept. 5—6. napjain lesz. A javítási engedélyért
folyamodók kérvényeiket aug. 15-ig adják be a
gimn. igazgatósághoz. — *Az igazgatóság.*

HUMOR.

Ha az ember olvasáskor több lapot fordít.

A zene nagyszerű hangjai elhangzottak, a
színészek eltávoztak s halkan — három tót egy
zabkenyéren veszekszik.

Felszállott a menyégre s onnan — — kia-
bált a mogyorópálcától. . . .

Demoszthenes nagy páthoszszal elmondott
hosszu szónoki beszéde után — — három ugorkát
evett meg.

Örömtől repesve nézett egy pont felé. *Ó*
az! kiálta Marianne előre rohanva — — s a sza-
már fulét kezdé hegyezni, megállott s egyet rugva
a levegőbe tovább iramlott.

Firer ur Flinta szentencélából

Ha gyenyeralis nem volna, nem volna re-
tirális.

Magyar fiuból vitéz katona, a németből
ügyes privadiner válik.

Regrutának sorsa az uristen és az örmester
ur kezébe van letéve.

A huszár is katona volna, vagy mi, de csak
parádéra való. A baka aratja a diésőséget ő csak
abból sarlóz, amit a baka nagylelkűen ott hagyott.
(*Boland Istók-ból.*)

GONDOLATOK.

Keserves elváni attól, kit mindenek felett
szeretünk; de megennyhül az elválás keserűsége, ha
avval a viszonzlítás edessége egyesül.

Vajjon, ha a remény elveszett, nem marad-e
fenn a kötelesség?

Keserveink, mint a nyári véstől megáradt
folyam, kevésbé dülnek, ha folyásukat nem gá-
toljuk.

Jaj annak, kinek szive csak egy tárgyban
keresi egész boldogságát. Lelke csak egy ponton
sérthető, s ez egyen kívül, mint *Achilles*, biztos a

sors csapásai ellen; de ha itt sértetett, sebe
halálos.
Eötvös J. br.

Jobb néha kora halál a hoszu életnél,

Senki sem boldog halála előtt.

A halál szekere minden but, bánatot elvisz.

A ki született, meg is kell hálnia.

Keserü a tülés, édes a gyümölcse.

Nincs erősebb erő, mint kit a szükség ad.

(*Régi magyar közmondások*)

HIVATALOS RÉSZ.

11882/12855. *Zemplénvármegye alispánjától.*

Másolat.

A bodrogközi járás főszolgabirájától. 2746.
sz. k. i. 890. Tekintetes alispán ur! Hajduk Mi-
hály nagymihályi járásbeli alsókörtvélyesi lakos,
Moskovics Géza alsókörtvélyesi lakos kocscsa, pa-
nászolta, hogy f. évi július hó 3-án reggel Lelesz
községéből, a mint a lovakat itatta, egyik 18 éves,
pejszörü, jegytelen, kancza ló töle megszokott, a
midőn ezt bejelenteni szerencsétlennem, hivatalos
tisztetettel kérem annak köröztesését. Királyhel-
mecz, 1890. július 3-án. Bencsik, s. k. főszolgabiró.

Másolat.

A munkácsi járás főszolgabirája. 6272. sz.
Tekintetes Alispán urnak S. a. Ujhely. Scserbán
Vaszil ezen megye B. Szőlös (Nagy-Lohó) község-
ben 1869-ben született hadköteles, Zemplénvá-
rmegye valamely községében tartózkodik. Tiszte-
lettel megkérem Tek. Alispán Urat, méltóztatásék
az illetőt ottan köröztesni és feltalálás esetén, il-
letősége helyére haza utasíttatni. Munkács, 1890.
július 17. Kabrina Sándor, s. k. főszolgabiró.

11882—12,855.

Körözés és eredmény esetén megfelelő in-
tézkedés és jelentéstétel végett kiadatik.

S. a. Ujhely, 1890. július 25.

Matolai Etele, alispán.

Értesítés.

A pöstyéni fürdő bérleje, Winter Sándor,
azon ajánlatot tette, hogy 5 néptanító vallású
lönbség nélkül augusztus hó 15-től kezdve a fürdő
idény végeig fürdővel és lakással díjmentesen el-
lát, sőt még arról is gondoskodik, hogy az étkezést
mérsékelt áron kapják; Dr. Fodor Kálmán fürdő-
orvos pedig hajlandónak nyilatkozott ezen ked-
vezményben részesülni egyéneket díj nélkül gyógy-
kezeln.

Midőn a nagym. vallás és közokt. m. kir.
miniszterium 1890. évi július hó 19-én 1634. eln.
sz. a. kelt rendelete következtében a fennjelzet.
kedvezményről értesíteném a t. cz. tanító urakat,
egyszersmind felhívom az ajánlatot igénybe venni
akarókat, hogy a nagymélt. vallás és közokt. mi-
nisteriumhoz címzett kérvényeiket hozzám haladé-
k nélkül küldjék be.

S. a. Ujhely, 1890. július 31-én

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

T. Zemplénvármegye közig. bizottságától.

665/1276. kb. Olvastattam a földmivelésügyi
nmságu ministerium folyó évi július hó 2-án 30051.
sz. a. kelt intézvénye, melylyel a szőlőbirtokoso-
kat a különböző állítólagos phylloxera irtószere-
kkel üzött szédelgésekre figyelmeztetni rendeli.

A felolvasott ministeri intézvény megfelelő
közhírré tétel végett a 10 járási főszolgabirónak
és a „Zemplén” című vármegyei hivatalos lapnak
kiadatni rendeltetik.

Kelt Zemplénvármegye közigazg. bizottsá-
gának S. a. Ujhelyben 1890. jul. 14. tartott ülé-
sében.

Molnár István,
főispán,
mint a közig. biz. elnöke.

(Másolat.) M. kir. földmivelésügyi ministe-
riumtól 30051/III. oszt. Valamennyi közigazgatási
bizottságnak. Hivatalbeli elődöm 1888. évi május
hó 20-án 25077. sz. a. kelt körrendeletével fel-
hívta a címet, hogy a szőlőbirtokosokat a kü-
lönböző állítólagos phylloxera irtószerekkel üzött
szédelgésekre figyelmeztesse. Tekintettel arra, hogy
azoknak száma, kik ily szereket ajánlanak s hir-
lapi és egyéb uton hängzatos szavakkal hirdet-
nek, folytonosan szaporodik, indíttatva érzem
magamat, hogy az idézett körrendelet szigorú
végrehajtására, illetőleg az abban foglaltaknak a
közönség tájékoztatása s a jöhiszemü szőlőbirtok-
osoknak a rászedetéstől leendő megóvása végett
minél kiterjedtebb módon való közzétételére a
címet újból oly megjegyzéssel figyelmeztetsem,
hogy a gyéritési eljárásra alkalmazott szénkéne-
gen kívül más alkalmas phylloxera irtószert mind-
dig nem létezik, s mind az, a ki azt állítja, hogy

az általa feltalált szerrel az állami szakközvegek által sikeres kísérletek tételtek, valótlán állítás s a közönség félrevezetésére irányuló szédelgést követ el.

Megjegyzem végül, hogy azon körülmény, hogy az illetők az általuk feltalált phylloxera irtószerekre esetleg szabadalmat nyertek, ezeknek sikeres alkalmazhatósága mellett mitsem bizonyít, mert szabadalmat bármely új találmányra bárki nyerhet, a szabadalom csupán azt a jogot biztosíthatja az illetőknek, hogy a szabadalom tartama alatt azon találmány előállítására kizárólag a feltaláló van jogosítva, arra nézve azonban, hogy ezen találmány arra a célra, melyre szánva van, sikerrel használható-e, egyáltalában semmi biztosítékot nem nyújt, mert ezen kérdés a szabadalom megadása alkalmával elbírálás tárgyát nem képezi. Budapest, 1890. július 2. Bethlen.

Nyilt-tér. *)

Debreczeni Ferenc urnak,

Zemplén-Szinna.
Ezennel felszólítom, hogy mult hó 23-án kelt ajánlott levelemre 14 napon belül válaszoljon. Gálszécsen, 1890. július hó 29-én.
Blitzer József.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szerkesztőségi posta.

Ugodra. Kérdezi: mi különbség van a tanár és tanító között? Gyakorlat szerint (ha így érti) a közép- és felső iskolákban alkal az ott professzort nevezik tanár-nak, az elemi iskolában működő preceptort pedig tanító-nak. Ha szóképzés szempontjából érti a kérdést: akkor tanár és tanító közt az a különbség, hogy amaz roz emez jöképzésű magyar szó. A tanár szót a 40-es években nem ösmerték, sőt erdélyies jó magyarsággal még ma is közoktató-nak nevezik.

Kérinek. Az E. M. K. E. jelentése: erdélyi magyar köznevelési egyesület, mely ma már csak így írja magát; Emke A régi magyar nyelvben van értelme az emke szónak, azt jelentette, hogy dajka (emni-szopni). Ezzel a vonatkozással nevezni magát az E. M. K. E. Emke-nek: nem tudjuk, anny bizonyos hogy a magyaros szellemet dajkálja, hivatása: vissza hódítani és magyarokul megtartani eloláhosodott testvéreinket.

B-nak Helyben Ön nagyon okos ember lehet — taian még azt is megtudná mondani, hány bolha megy egy kilóra? L. N. urnak — Budapest. Biztatása nagyon jibis — redibis izü; cszünkbe juttatja a közmondást: ne féljetez szegények — jobban lesztek szegények!

Viktória-nak Helyben. Euplusz név létezik — de mi sem tudunk ennél többet a nacionáléből. »Ötöb»-sége talán a latinok földjén születhetett, s mi a kegyed kedvéért most megmagyarosítottuk.

Sok helyett — egynek. Látogassa meg főmunkatársunkat, ki panaszát meghallgatja.

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNE.

H I R D E T É S E K.

876. á sz. 1890.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi ministerium az 1890. évi július hó 11-én kelt 35432 számú rendeletével a kassajabloniczai államut 45 km. szakaszán lévő ugynevezett Hoóri hid járműnek és felszerkezetének helyreállítását 4807 frt 85 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1890. évi aug. hó 19-ik napjának délelőtt 10 órájára a Zemplénvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A vesenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt S.-a. Ujhely, 1890. július hó 26.

A Zemplénvármegyei kir. építészeti hivatal főnöke helyett:

Acsádi Jenő,
kir. mérnök.

A velejtei tehenészetből 2 drb tiszta berni-bika eladatik. A kik venni szándékoznak, eziránt értekezhetnek Velejtén, az állatokat pedig megtekinthetik Hardicsán.

509. sz. 1890.

Hivatalos árve rési hirdetmény.

Alólirott körjegyző által ezennel közhírré tételtek, hogy a málczai körjegyzőséghez tartozó Márk, — Nézpest, — Abara, — Nagy-Ráska és Kis-Ráska községek vadászterületei az 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a értelmében és az 1883. évi XX. t. cz. 2. §-a kivételével hat (6) évre haszonbérbe adatik f. évi augusztus hó 14 én és pedig Márkon reggel 8 óraker, Nézpesten dél-előtti 10 óraker, Abarán déli 12 óraker, Nagy-Ráskán délután 3 óraker, és Kis-Ráskán délután 5 óraker a községi bírák házánál a legtöbbet ígérőnek, a következő feltételek mellett.

1. Az évi haszonbér minden évben augusztus hó 1-én előlegesen a községi pénztárba fizetendő.

2. A lovakkal és agarakkal való vadászat tiltatik.

3. A hirdetési díj és a bélyegkötség a bérbe vevő térhei lesznek.

Málczán, 1890. július 24-én.

1—2 **Dutkay István,** körjegyző.

Tk. 1046/1890. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. áll. kincstár végrehajtónak Merga Istvánné és Tomcsa Györgyné végrehajtást szenvedők elleni 142 frt, 31 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbírósg) területén lévő Szinna községben fekvő a szinni 84. szíjkönyvben A. I. 1—58 sorszám alatt Merga Istvánné szül. Karlya Katalin és Tomcsa Györgyné szül. Karlya Erzsébet tulajdonához írott 4/8 urb. bel- és kültelekre az árverést 464 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1890. évi aug. hó 26. napján d. e. 9 óraker Szinna község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becserának 10%-át, vagyis 46 forint 40 krajczárt készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november 1-én 3333-szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1890. ápril hó 25-én.

Laczay, kir. albiró.

Tk. 1331. sz. 1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-mihályi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Válytko András végrehajtást szenvedők elleni 41 frt 54 1/2 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék (a n.-mihályi kir. járásbírósg) területén lévő Nátalfalva községben fekvő a nátafalvai 328. szíjkönyvben A 2—3 sor. 1223. (1480—1481) hsz. alatt felvett s felerészben Válytko András tulajdonánál jegyzett ingatlan jutalékra 102 ftban továbbá a nátafalvai 95. szíjkönyvben A. I. 1—3 sor és 6 sor (480—482) (870—872). 926. és 1351. hsz. alatt Válytko András tulajdonánál jegyzett ingatlanokra 448 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlanok az 1890. évi szept. hó 22-ik napján d. e. 9 óraker Nátalfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becserának 10 %-át, vagyis 10 frtot illetve 45 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt i. m. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-mihályi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi július hó 9. napján.

Kapy, kir. albiró.

TK. 1022/1890. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Osztrovics Mihály és neje Balogh Terézia végrehajtást szenvedők elleni 147 ft 32 1/2 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a tokaji kir. járásbírósg területén lévő Erdő-Bényén fekvő az erdő-bényei 404. sz. tjkönyvben foglalt 1) Bényén fekvő az erdő-bényei 404. sz. tjkönyvben foglalt 1) 506 hsz. belsőség s ház 413 ft, — 2) 716. hsz. ingatlan 30 ft, — 3) 991. hsz. ingatlan 16 ft, — 4) 1241. hsz. ingatlan 19 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1890. évi szept. hó 10-ik napján d. e. 9 óraker Erdő-Bénye község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becserának 10%-át, vagyis 41 forint 30 krajczárt, — 1 forint 60 krajczárt, — 1 forint 90 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a tokaji kir. járásbírósg mint tkvi hatóságnál, 1890. évi június hó 14. napján.

Kálmán Lajos, kir. albiró.

Hirdetmény.

Tudomásokra hozom mindazoknak, kik válnakohzni ohajtanak, ugyanis a Demién árvák bolthelyiséget ujra leczelni és zsindeleyezni kell, a költségvetést adják be alant irthoz 8 nap alatt.

Kelt Lasztócson, 1890. aug. 1.

Körtvélyessy István.

Kitünő asztali bor

1 literes palaczk 40 krajczár,

üvegért 10 kr. visszaadatik,

továbbá valódi egri vörösbor 1880. évi.

Szomorodni és asszaborok

kaphtók:

Malártsik György,

fűszer-, csemege-, bor-, tea-, rum- és ásványviz kereskedésében

S.-a.-Ujhelyt.

Egy a vasuti állomáshoz 3 órányi távolságnyra fekvő erdő-ségben több ezer sertés részére bükkmag és legelő — mely a víz közelében fekszik — azonnal bérbeadandó. Bővebb felvilágosítást ad a haváji uraság. — Zemplén vármegye, posta helyben 1—3

Tk. 1136—1309. sz. 1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár, Tarcal város pénztára és Reinicz Mózes együttes végrehajtónak, Adonyi András végrehajtást szenvedők elleni 18 frt, 72 ft 71 kr., 21 frt 93 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbírósg) területén lévő Tarcalon fekvő a tarcali

1) 82. szíjkvben	2426. hsz.	szántóföld egészben	19 ft.
2) 1945.	»	»	» 6 ft.
3) 1947.	»	»	» 34 ft.
4) 1945.	»	»	» 7 ft.
5) 1945.	»	» rét	» 187 ft.
6) 1944.	»	» szántóföld	» 5 ft.
7) 158.	»	» egészben, a	»

legelő illetményrel együtt . . . 160 ft.
8) 1946. szíjkvben 85. hsz. kert egészben . . . 19 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelölt ingatlanok az 1890. évi szeptember hó 11-ik napján délelőtt 9 óraker Tarcal község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becserának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1890. június hó 30-án.

Kálmán Lajos, kir. albiró.

TK. 838. szám

1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Groszmann József végrehajtónak Kanda Ilona végrehajtást szenvedők elleni 75 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Weinberger Herman jelzálogos hitelező kérelme következtében Groszmann József árverési vevő ellen a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék, (a gálszécsi kir. járásbírósg) területén lévő Sztankócz község határában fekvő a sztankóci 22. sz. tjkönyvben 23—39. sor. 13. hsz. és 13. öi. házból és 76. 126. 162. 185. 227. 254. 293. 323. 375. 416. 456. hr. sz. ingatlanokból Kanda Ilonát 1/6 részben illető birtokjutalékra az árverést 383 frt 30 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1890. évi augusztus hó 21-ik napján d. e. 10 óraker Bácszka község (bíró) házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becserának 10%-át, vagyis 38 frt 33 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban j. árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a gálszécsi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi márcz. hó 31-ik napján.

Nádas, kir. albiró.

HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, érc- és vasöntődéje,
Clayton és Shuttleworth gépgyár képviselője
Miskolczon.

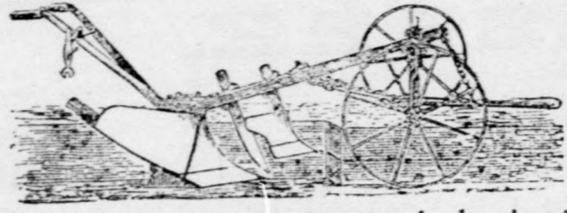

Ajánlok nagyválasztéku raktárból legjobbaknak elismert Clayton és Shuttleworth-féle cséplőkészleteket új hosszabbított szalmarázókkal, továbbá Löhnert-féle löherefejtőket, eredeti Backer-rostákat, konkolyozó gépeket, továbbá különösen répatermelésre alkalmas egye-

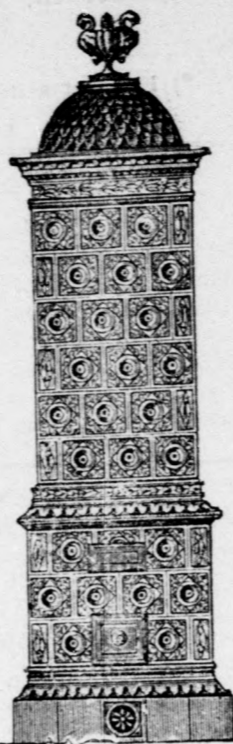
temes és mélyítő aczélekéket 8 10 vagy 14 mély szántásra.

Clayton és Shuttleworth-féle hármás és ketős ekék, szóró- és sorvetőgépek, répaadagológépek legjutányosabb árakban és eddig felül nem mult tartós kivitelben.

4-6 Árjegyzékek kívánatra kézséggel küldetnek.

Valódi krakói cserépkályháimat

a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva van szerencsém ezennel jelenteni, hogy krakói gyáram ezeknek készítését ujonnan **tökélyesbítette**, hogy így, a már eddig is **kitünő** minőség, **szépség** és **páratlan jószágért** kiérdemelt országos jó hírnevét ezentul is annál biztosabban fenntarhassa.

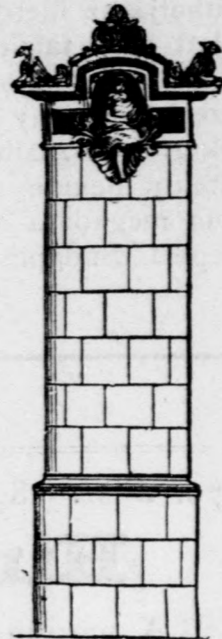
Sikerült továbbá, egy más ha sonrangu tiszta tűzálló (Chamate) agyag készítményeinek eladását átvenni, a honnan ugyanis a kékre márványozott s **nem** elegendő izléses kályhák helyett a **másodosztályu fehér kályhák**at igen jutányos árakban szállíthatom.

Megrendeléseket kérek Reichard Mór és fia urak vagy Thoman Vilmos urhoz S.-a. Ujhelyben vagy hozzám beküldeni.

Legmélyebb tisztelettel

Linkesch Samu özv. Eperjes.

Képes árjegyzékek és mintacserepek bérmentve.

Eladó gőzcséplőkészletek.

Egy 8 lóerejű gőzcséplőkészlet és egy 10 lóerejű gőzcséplőkészlet teljesen felszerelve mindkettő kevésbé használt, kijavított állapotban és a legjobb karban

jutányos árban 3 évi lefizetésre

eladó. — Bővebb felvilágosítást nyujt

Hercz Zsigmond,
gazdasági gépgyára és vasöntődéje
Miskolczon.

Malomtulajdonosok figyelmébe.

Legujabb henger rendszerű kendertörő.

Kitünő munkaképessége és bebizonyult célszerűsége folytán minden más kendertörő szerkezet felett áll. Költségvetéssel és rajzokkal szívesen szolgál

Hercz Zsigmond,
gazdasági gépgyára és vasöntődéje
Miskolczon

2-2

923. é. 1890. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi ministerium az 1890. évi julius hó 19-én kelt 32720. számú rendeletével a kassa-jobloniczai államut 42 km. szakaszán lévő 25. sz. hid- és uttest feltöltési munka helyreállítását 1415 frt 24 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1890. aug. hó 11-ik napjának d. e. 10 órájára a zempléni vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bántapénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fog vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1890. julius 29.

Zempléni megyei kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Acsády Jenő,
kir. főmérnök.

A sárospataki főiskolában fennálló tápintézet részére az 1890-91-ik iskolai évre szükséges élelmi szerek (kenyér, hús, szalonna, főzelék) és más szükségesekek, petroleum árlejtés útján fognak beszereztetni. A zárt ajánlatok beadásának, valamint a nyilvános árlejtésnek határideje augusztus hó 17-ik napjának d. u. 3 órája, az intézet pénztári helyiségében. Addig is megkeresésre bővebb felvilágosítással szolgál:

a gazdasági választmány elnöke.

Hirdetmény.

A zeml. szinnai uradalom tulajdonát képező, Z.-Szinnán a H. B. hadfontosságú utvonalon a cziróka-patak fölött levő két hidnak vállalkozás útján újból való felépítése elhatároztatván, felhivatnak vállalkozók, hogy a hid építés költségére vonatkozó ajánlataikat **f. évi augusztus hó 15-ig** alulirt címen nyujtsák be. Megjegyztetik, hogy a hidépítéshez szükséges fát gömbölyű állapotban az uradalom szállítja a hely színere. Zemplén-Szinnán, 1890. julius hó 23.

Az uradalmi számtartóság.

Elölnevezett uradalomban 30 darab ökör és 500 darab juh legelőn hizott állapotban eladó. — Bővebb felvilágosítást ad az **uradalmi számtartóság.** Zemplén-Szinnán.

1-2

„MARGIT“

GYÓGYFORRAS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, felkötött szén-savtartalma kiváló hatá-unak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabadszén-sav csekélyebb jelenléte megóvja a betegét a káros, sőt veszélyes izg. tásól, elhárítja a felkötött szén-sav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét: eszköz. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-fő-rás azon kiváló előnye is, hogy a helyi szabadszén-savtartalom an erősebb ásványvizek, amint a **selter-I-gleichenbergi-tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzés** -knél már nem alkalmazható, a Margit-fő-rás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetiben, különösen a **Belitog-talánb** **Görbersdorfban** a Margit-víz ott hűvös vált. — Orvosi tekintélynek Budapestben: **Dr. Korányi, Dr. G. Bhardt, Dr. Navrátil, Dr. Póór, Dr. Kéty, Dr. Bartás;** Bécsben: **Dr. Hamberger, Dr. Duschek,** stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

præservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Trieszt-, Fiume- és hazánkban a KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

ÉDESKUTY L.

Kizárólagos
főraktár

cs. és k. és szer-
k. utv. Ásvány-
vizek. Hitelesít-
Budapest

Ugyiszintén kapható minden gyógyszer-tárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.